

GESCHIEDENIS

Onontgonnen beleggingskansen in Afrika

juli 19, 2018

Van alle frontiermarkten over de hele wereld, biedt Afrika enkele van de meest aantrekkelijke beleggingsverhalen. Bassel Khatoun, Franklin Templeton Emerging Markets Equity, staat stil bij de manier waarop de volatiliteit van de grondstoffenprijzen die we gezien hebben voor heel wat Afrikaanse markten kansen kan bieden. Hij legt ook uit hoe de toenemende invloed van China in Afrika past binnen de structurele hervormingen die Kenia aan het doorvoeren is.

[Bassel Khatoun](#)
[Managing Director, Director of Research,](#)
[Director of Portfolio Management, Frontier and MENA,](#)
[Franklin Templeton Emerging Markets Equity](#)

Wanneer we denken aan beleggen in Afrika, denken veel beleggers spontaan aan Zuid-Afrika als belangrijkste markt op het continent. We denken echter dat andere landen in de regio ook nog heel wat onontgonnen potentieel op lange termijn bieden.

Van alle frontiermarkten over de hele wereld, biedt Afrika volgens ons enkele van de meest aantrekkelijke beleggingsverhalen. We geven wel toe dat beleggers geduld moeten uitoefenen, en enkele unieke aspecten – en risico's – van het zakenleven op die markten moeten begrijpen.

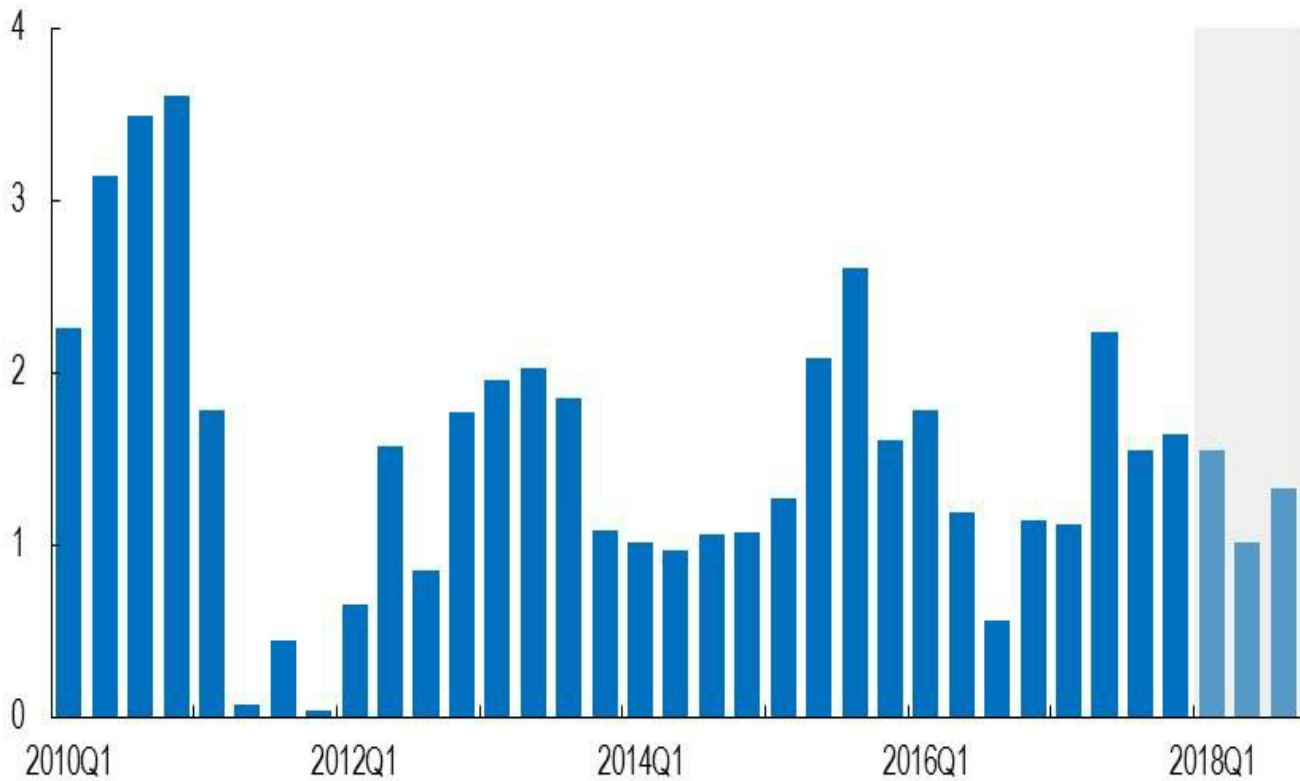
Volatiliteit van grondstoffenprijzen kan hervormingen aansturen

Aangezien de wereldwijde vraag naar harde en zachte grondstoffen in de lift zit, denken we dat Afrika in een benijdenswaardige positie zit. Het heeft immers enorm veel natuurlijke hulpbronnen. Heel wat Afrikaanse markten hebben immers niet alleen aanzienlijke voorraden olie, gas en harde grondstoffen, maar hebben ook de middelen om de productie van zachte grondstoffen verder uit te breiden.

Wereldwijde vraag naar grondstoffen blijft bijzonder sterk

Wereldwijde groei van olievraag

Miljoen vaten per dag (mv/d), kwartaalevolutie op jaarbasis

Bron: Internationaal Energie Agentschap Het gearceerde gebied (2018Q1-2018Q4) stelt de vooruitzichten van het IEA voor. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Er kan niet worden gegarandeerd dat schattingen of prognoses werkelijkheid zullen worden. Alleen bedoeld ter illustratie.

De volatiliteit van de grondstoffenprijzen in de laatste paar jaar is voor Afrikaanse landen een uitdaging geweest, vooral voor die landen die afhankelijk zijn van olie-inkomsten. Grondstoffenexporteurs kregen de wind van voren na de forse correctie van de olieprijs in 2014. Hun overschot op de begroting smolt als sneeuw voor de zon. Dat zette de groei in heel wat landen onder druk.

Die volatiliteit zou voor deze landen echter ook kunnen worden beschouwd als een kans. Ze weten immers dat ze dringend hervormingen moeten doorvoeren en hun economie moeten diversifiëren. Hierdoor werden de overheden gedwongen om meer discipline toe te passen en om de belastingsinning te verbeteren. Volatiliteit zet landen ook aan om manieren te zoeken waarmee ze hun economie kunnen laten groeien via meer diverse activiteiten, in plaats van alleen de verkoop van één welbepaalde grondstof.

De toenemende invloed van China in Afrika

We stellen vast dat een aantal grote multinationals voor het eerst in Afrika voet aan de grond zet om een graantje mee te pikken van de grote, dynamische en jonge bevolking, vooral in landen waar de infrastructuur verbetert en het ondernemingsklimaat gunstiger wordt.

Je kan niet naast de Chinese invloed in Afrika kijken, met name voor de financiering van de bouw van wegen, havens, luchthavens en tunnels. De Chinezen worden lokale partners voor Afrikaanse ondernemingen. Hoewel China belangstelling heeft voor de grondstoffen van Afrika, blijven veel eigenaars van ondernemingen in Afrika om er hun eigen retailactiviteiten op te starten.

Kenia: een heldere ster aan het firmament

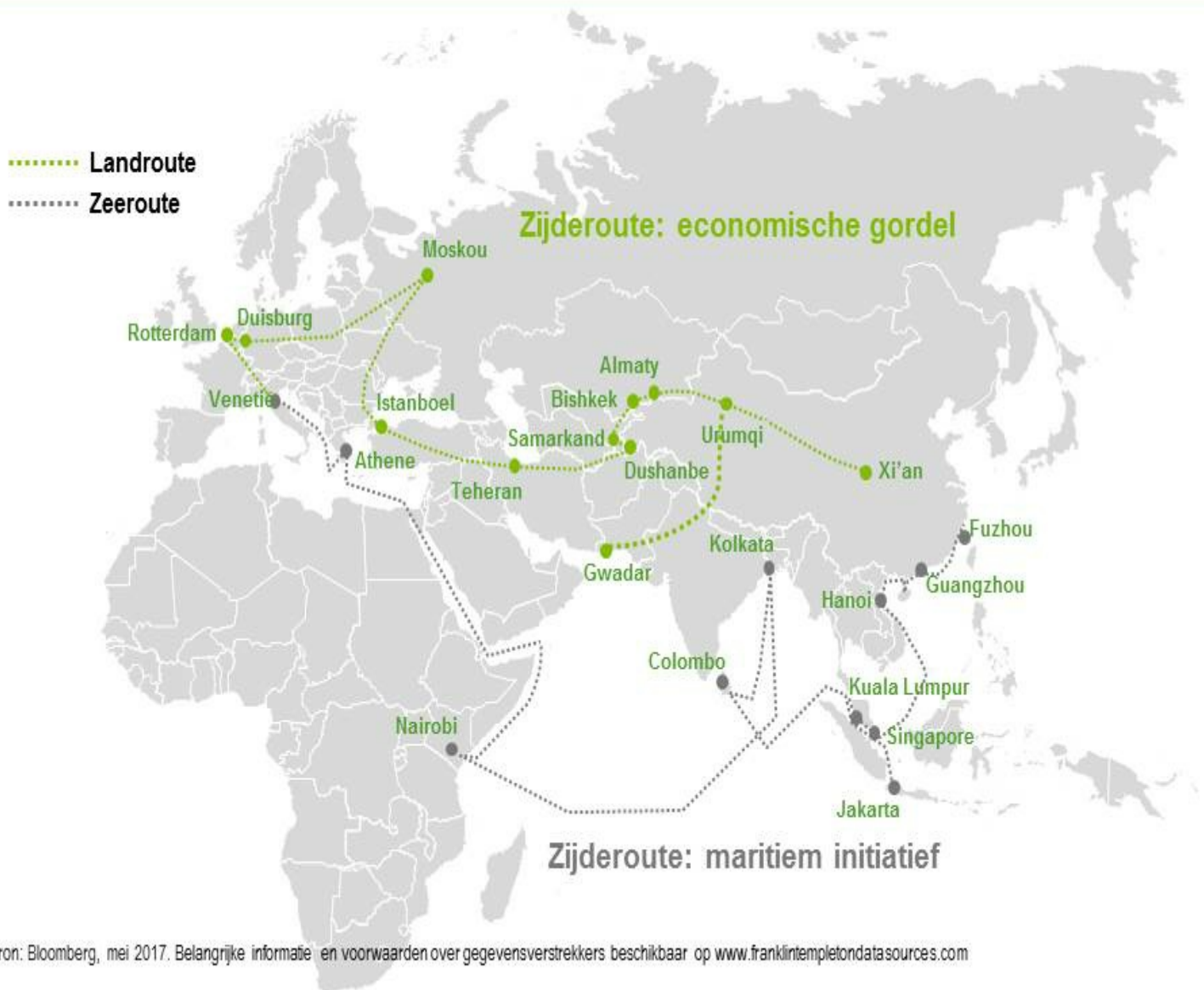
Kenia is een markt die volgens ons een aantal kansen biedt.

De afgelopen tien jaar heeft Kenia immers aanzienlijke structurele hervormingen doorgevoerd die de economische groei hebben aangezwengeld. Dankzij de ligging van Kenia, aan de snelgroeïende oostkust van Afrika, is het een hub geworden voor handels- en investeringsstromen vanuit het oosten naar de rest van het continent. De export, met name van thee en tuinbouwproducten, is sterk hersteld. Ook de toerismesector doet het opnieuw goed. Het aantal buitenlandse bezoekers neemt snel toe.

Hoewel de bbp-groei in 2017 vertraagde tot 5,5%^[1] als een gevolg van zwakke kredietgroei, een aanslepende politieke impasse en droogte, verwacht men dat de Keniaanse economie in 2018 en 2019 zal versnellen tot respectievelijk 5,8% en 6,1%^[2] waarbij er een voorzichtig macro-economisch beleid wordt gevoerd en de consumptie toeneemt. Aangezien er een progressief monetair, begrotings- en wisselkoersbeleid wordt gevoerd, heeft dit de stabiliteit en veiligheid van de economie bevorderd. Een diverse economie die grotendeels bestaat uit diensten is ook weerbaarder voor exogene omstandigheden. Ze kan uitgroeien tot een van de sterkste groeiverhalen op het continent.

De Keniaanse infrastructuur zal waarschijnlijk ook profiteren van het Chinese “One-Belt One-Road” (OBOR) initiatief. Dat wil de Chinese economische en diplomatieke belangen aanzienlijk veranderen. In 2014 zette China een speciaal fonds op van verschillende miljarden dollars om een brede waaier infrastructuurprojecten te financieren die gelegen zijn aan de OBOR-routes. In Afrika omvat dit de haven van Nairobi in Kenia.

'Eén gordel, één weg'-initiatief: Multiregionale politieke, handels- en maatschappelijke banden

De financiële dienstenrevolutie in Afrika

Kenia is ook een voortrekker inzake de revolutie rond mobiel bankieren, die de financiële diensten in Afrika volledig transformeert.

Een succesverhaal dat wereldwijd potten heeft gebroken, is een dienst waarmee je via de mobiele telefoon geld kunt overschrijven en een lening kunt aangaan in Kenia. Het aantal abonnees zit sterk in de lift. Hierdoor kunnen mensen die geen bankrekening hebben, of er slechts in beperkte mate toegang toe hebben, veilig geld overschrijven en ontvangen.

Het aantal gebruikers van de dienst is sinds de oprichting in 2007 enorm toegenomen, tot 28,6 miljoen geregistreerde klanten. De waarde van de transacties is uiteraard ook exponentieel gegroeid. Hierdoor heeft mobiel bankieren zich snel verspreid naar heel wat andere landen in de regio. De financiële inclusie is hierdoor sterk toegenomen.

Naast bankdiensten verbinden mobiele telefoons gebruikers met andere sectoren van de economie, zoals retail, onderwijs en gezondheidszorg. Hierdoor zijn de traditionele fysieke verkooppunten overbodig geworden en wordt de sterk groeiende bevolking in de opkomende markten met elkaar verbonden.

Het potentieel voor langetermijngroei in consumptiegerelateerde domeinen is ook bijzonder aantrekkelijk. Wij hebben mogelijke kansen geïdentificeerd in de brouwerijsector in Kenia. De algemene consumptiepatronen in Oost-Afrika geven ook aan dat er aantrekkelijke groeikansen zijn. Zo ligt de bierconsumptie per capita er lager dan in Zuid-Afrika of andere opkomende of ontwikkelende markten. Over het algemeen wordt verwacht dat Kenia de komende tien jaar een van de sterkst groeiende markten zal zijn, dankzij de toenemende economische ontwikkeling en verstedelijking.

Een brede kijk op Afrika

Het is begrijpelijk dat beleggers op de eerste plaats aan Zuid-Afrika moeten denken wanneer zij nagaan welke kansen Afrika biedt. De recente macro-economische indicatoren, zoals bbp-groei en een renteverlaging in maart, schetsen een positief beeld. Het doet ons genoeg dat het democratische proces intact is gebleven.

Het is echter niet het enige groeiverhaal in de regio. Afrika zal als continent immers meer dan 5% op jaarbasis groeien in de komende 20 jaar. Dat is te danken aan een beter investeringsklimaat, een beter economisch beheer en de toenemende Chinese vraag naar Afrikaanse hulpbronnen. Meer dan 100 Afrikaanse bedrijven hebben een omzet van meer dan 1 miljard USD. Afrika heeft ook indrukwekkende voorraden aan natuurlijke hulpbronnen, niet alleen mineralen maar ook voeding. Zo is 60% van het niet-bebouwde landbouwareaal terug te vinden in Afrika.[\[3\]](#)

Het potentieel voor langetermijngroei in consumptiegerelateerde domeinen is ook bijzonder aantrekkelijk. Er wonen immers zowat 1 miljard mensen op het Afrikaanse continent.[\[4\]](#) Nog belangrijker is dat Afrika naar verwachting goed zal zijn voor 3,2 miljard van de verwachte groei van de wereldbevolking tegen 2100.[\[5\]](#) waarbij de bevolking op arbeidsleeftijd zal toenemen met 2,1 miljard. Dit demografische dividend biedt niet alleen heel wat verreikende groeikansen op het continent, het heeft ook gevolgen voor de wereldwijde consumptie.

We denken dat enkele Afrikaanse markten mogelijk een sterke economische groei kunnen neerzetten. Hierdoor ontstaat een klimaat dat gunstig is voor de winstgevendheid van de bedrijven en de winstgroei.

De verklaringen, meningen en analyses in dit document zijn alleen bedoeld ter informatie en mogen niet worden beschouwd als individueel beleggingsadvies of als een aanbeveling om in enig effect te beleggen of om enige beleggingsstrategie te volgen. Aangezien de markt en de economie snel kunnen evolueren, gelden verklaringen, meningen en analyses op de datum van de publicatie en kunnen ze zonder kennisgeving worden gewijzigd. Dit document is niet bedoeld als een volledige analyse van elk belangrijk feit over een land, regio, markt, sector, belegging of strategie.

Wat zijn de risico's?

Alle beleggingen gaan met risico's gepaard, waaronder een mogelijk verlies van het ingelegde kapitaal. Aandelenkoersen vertonen soms snelle en scherpe schommelingen als gevolg van factoren die een invloed hebben op individuele bedrijven, specifieke sectoren of bedrijfstakken, of op de algemene marktomstandigheden. Beleggingen in buitenlandse effecten houden speciale risico's in, zoals wisselkoersschommelingen, een onstabiel economisch klimaat en politieke ontwikkelingen. Beleggingen in opkomende markten, waarvan frontiermarkten een onderdeel zijn, brengen verhoogde risico's met zich mee die verband houden met dezelfde factoren, bovenop degene die worden geassocieerd met de kleinere omvang van deze markten, de beperktere liquiditeit en het ontbreken van een gevestigd juridisch, politiek, zakelijk en maatschappelijk kader om de effectenmarkten te ondersteunen. Omdat deze kaders doorgaans nog minder ontwikkeld zijn op de frontiermarkten, en gelet op diverse factoren zoals het hogere risico van extreme koersvolatiliteit, illiquiditeit, handelsbarrières en deviezencontroles, gelden de risico's van de opkomende markten nog sterker voor frontiermarkten.

U kunt meer inzichten van Franklin Templeton in uw inbox ontvangen door u in te schrijven op de [Beleggingsavonturen in Opkomende Opkomende Markten](#)-blog.

Voor tijdige beleggingstips kunt u ons volgen op Twitter [@FTI_Belgium](#), [@FTI_Nederland](#) en op [LinkedIn](#).

–
[\[1\]](#) Bron: Wereldbank, april 2018

[\[2\]](#) Bron: Ibid.

[\[3\]](#) Bron: African Center for Economic Transformation, African Transformation Report 2017.

[\[4\]](#) Bron: Verenigde Naties, 2017.

[\[5\]](#) Bron: International Monetair Fonds, Africa Rising: Harnessing the Demographic Dividend. Augustus 2014
